

Administrațiunea 1
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorilor nefrancate nu se re-
trimit. Manuscrisurile nu se re-
trimit.
Birourile de abonații:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primăseori în Viena
Eudoy Mosse, Haasenstein & Vogler
(Otto Mann), Heinrich Schulz, Alois
Herndl, M. Dukat, A. Oppel, J. Jom-
neberg; în Budapesta: A. F. Gold-
berger, Anton Metz, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Doube; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o seriă
garmondă pe o colônă 6 cr.
și 90 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarifar și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
seriă 10 cr. v. a. sau 90 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL III

„Gazeta” iese în fie-care
Abonamente pentru Anul III-ungar i
Pe un an 12 fl., pe șese lun
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etajul I. pe un an
10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dușul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 82.

Brașov, Mercuri, Joi 13 (25) Aprilie

1889.

Nou abonament

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Aprilie 1889 st. v. s'a deschis nou
abonament la care invităm pe toți amicii și pri-
jitorii folei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.,
pe șese luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șese luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de
Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl. pe
șese luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe un an 8
franci, pe șese luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou,
se binevoescă a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, 11 Aprilie v.

Regimul unguresc împreună
cu toți șovinistii și agitatorii un-
guri sunt incorigibili.

Nici pildele trecutului, nici ale
timpului de față nu sunt în stare
a-i călăuzi pe calea cea bună.

Nebunia de maghiarizare, cu
tote nesuccesele și cu urmările ei
nenorocite și fatale pentru cei
cari o întreprind, pătrunde totu
mai adânc în capetele lor alt-
fel alcătuite, decât capetele des-
toinice pentru o dreptă și sănă-
tosa judecată.

Decă fiascurile pășite nu'i pot
desmeteci din starea de nebuniă
a maghiarisării, ar trebui să'i deș-
tepte suterințele celor cari au că-
dută jertfa pornirilor nefaste ale
regimului și ale societății șoviniste
unguresci, fiindu folosiți ca unelte
de maghiarizare.

Au ridicat, guvernul și so-
cietatea ungurescă kulturegyle-
tistă, sute de familii de Ceangăi
din Bucovina, unde avu casă și
masă, și le-au adus cu mare a-
laiu, cu zale și țimbale, ca să'i co-
lonizeze aci, nu pentru a le pregăti
un trai mai bun, ci în intere-
sul maghiarisării. Ați mai toți
s'au întors îndărăt în Bucovina
rupți și flămânți, cerșind pe la
ușile omenilor, căci miseria, fô-
metea și bôlele începuse a se-
cera cumplit în rândurile lor.

Invățatu-s'au minte, regimul
și șovinistii unguri, din această pă-
șaniă? Sunt incapabili de a se
indrepta din asemenea rezultate
ale nebunescilor lor porniri de
maghiarizare.

Acum totă furia acestei stări
de nebuniă e îndreptată asupra
comitatului Hunedóra, comitat
puternic și compact românesc.
În acest comitat vesece regi-
mul să colonizeze vr'o 150 de fa-
milii de Ceangăi, erăși numai în
interesul maghiarisării.

Dovadă că nu o îmbunătățire
a sorții acestor familii de Cean-
găi e ținta colonisării, este fap-
tul, că toate aceste familii, precum

spun chiar foile unguresci, sunt
bine situate materialicesce. Mi-
nisterul unguresc de finanțe li-a
vândut pământul din domeniile
statului. Cam 100 de familii se
vor așeza în Deva, ér restul în
Hunedóra. Acești Ceangăi sunt
familii „repatriate”, adevă erăși ri-
dicate dela casa și vatra lor, unde
au făcut bănișori și și-au asigu-
rat o stare materială bună.

Prin această colonizare crede
regimul, că i va succede a slăbi
românismul în comitatul Hunedó-
rei și cu timpul a'lui contopi
în maghiarism. Pentru idea slă-
birii românismului acestui comi-
tat a luptat mult și răposatul
ministru unguresc Trefort, care
a spus-o pe față, că școlele un-
guresci din Deva au menirea să
maghiarizeze. Kulturegyletul u-
neltesce și el, înființându grădini
orî asiluri unguresci de copii și
biblioteci de cărți șoviniste un-
guresci.

Toți șovinistii, guvern și Kul-
turegyletul, au tăbărit asupra
acestui comitat, pară toate cele-
lalte ar fi puse la bună cale și
nu li-ar mai lipsi altceva decât
maghiarisarea acestui comitat,
c'apoi și Maghiaria e gata.

Și pe când guvernul coloni-
seză pe domniile sale familii bine
situate materialicesce, avându în
vedere numai desnaționalizarea
elementului nemaghiar din păr-
țile unde se sêvêrșese colonizarea,
pe atunci nenorocirii locuitor ai
comitatului Trencin moru de
fome, și nimeni nu se gândese
la ei să le îmbunătățesc sôrtea;
pe atunci apele inundă mii de
jugere de pământ, distrug loca-
lități întregi și cei nenorociți a-
jungu în cea mai cumplită miserie;
pe atunci mii de cetățeni emigră-
ză peste ocean în America și în
statele vecine, pentru că nu mai
e chip de a esista în țera lor.

Sub un asemenea regim și
sub un curent atât de nefast
mai pôte fi vorba de o mulțămire
generală a populației, de o îm-
bunătățire a miserielelor stări
de ați, mai pôte fi vorba de un
trau pacnic și liniștit?

Balthasar Horvath a dîșu în
cameră, cu ocaziunea desbaterilor
asupra legii militare, că regimul
tiszaișt e mai mult decât o ne-
norocire, e o fatalitate.

Deputatul ungur a spus
numai pe jumătate adevărul. Și
regimul tiszaișt și pătura șovi-
nistă agitatore sunt mai mult
decât o nenorocire, sunt o fa-
talitate.

Nu slăbirea naționalităților
nemaghiare va fi rezultatul meș-
teșugirilor lor, ci mărirea ne-
mulțămirii și a încordării, căci
Românii voru sta în fața unelti-
rilor de maghiarizare — facă-se ele
în orî ce colț al Ardealului,
Bănatului și Țerei unguresci —
ca o stâncă de care se vor sfă-
rima orî-ce atacuri îndreptate în
contra naționalității lor.

DIN AFARĂ

Scandalul în Atena.

Diarele din Atena, dîce „La Bul-
garie”, ne dau toate amănuntele unui
scandal care s'a petrecut Sâmbătă la
25 Martie chiar în catedrala Capitalei
elence. Actorii acestui scandal au fost
arhiepiscopul Panaretos din Micena,
președintele sântului Sinod, și archiepiscopul
Argolidei. Acești doi miniștri ai
lui Christos s'au bătut chiar în biserică
dând unul în altul cu cârjile lor
pastorale. Bătaia s'a sfârșit în folo-
sult lui Panaretos, care a declarat tu-
toror asistenților, că nu va eși din bi-
serică decât dacă forța armată l'ar sili.

Flota rusă.

Ministrul Ciceaceff a remis Țaru-
lui raportul său asupra stărei marinei
ruse. Raportul relevă, că construirea
unor mari nave de război a făcut să
se neglige crearea unei numeroase flote
de incrucișatori, neapărate pentru Rusia.
Elu combate proiectul de sporire a flo-
tilor din fluviile ce se varsă în Marea-
Negră. Elu demonștră puținul avantaj
ce s'ar trage dacă dușmanul forțeză
gurile fluviului său decât se debarcă trupe
dușmane. Raportul e viu atacat în
cercurile competente. Țarul nu și-a ex-
primat încă părerea.

Anexarea ori împărțirea Marocului.

Un articol al diarului „Figaro”
din Paris semnalăză uneltirile Germa-
niei pentru a anexa Marocul. Este a-
devărat, că Englitera supraveghează a-
ceste uneltiri, dîr ea ar fi dispusă să
cadă de acord cu Germania pentru o
împărțire a Marocului, cu condițiunea ca
Francia, Italia și Spania să fi excluse
din această împărțire. Se crede că îm-
peratul Wilhelm nu va întârzi să vi-
siteze pe împăratul Marocului cu o es-
cadă tare.

Afacerea Samoană.

„Post” din Berlin, într'un articol
oficios, răspunde insinuarilor diarului
„Standard”, care atribuia Germaniei in-
tențiunea de a dobândi supremația a-
supra arhipelagului Samoa, în paguba
celorlalte puteri; și desminte, că guver-
nul din Berlin ar avea asemenea in-
tențiuni. Fôia oficiosă amintesc, că d.
de Bismark a desaprobat uneltirile con-
sulului german din Samoa, ea afirmă că
Germania nu voescă nimic altceva de-
cât ocrotirea însemnatelor sale inte-
rese comerciale.

Cartea albă asupra afacerii Samoa
publicată la 18 Aprilie conține telegrama
adresată de d. Bismark consulului Knapp
la 31 Ianuarie. În această telegramă se
dîce, că d. Knapp nu era autorizat să
sustragă pe străin dela jurisdicțiunea
consulilor lor. Germania n'are inten-
țiunea să ia administrația Samoiei. O
altă telegramă a d-lui de Bismark, adre-
sată consulului general Stuebel, la Apia,
blameză categoric procedura d-lui Knapp;
el arată relele urmări, și adaugă că
Germania nu urmărește decât o țintă,
care este de a proteja pe supușii săi și
de a favoriza interesele lor economice.

Rechizițiuni în țeri străine.

D-lu de Bismark a dat o ordo-
nanță, care fixează puterile comandantului
unei corăbii de război. În casu de re-
chiziție de făcut într'o țera străină, co-
mandantul va trebui să examineze el
insuși partea juridică și politică a rechi-

ziției propuse de cătră represintantul
imperial, în casul când acesta din
urmă n'ar fi autorizat de ministerul
afacerilor străine. Această măsură e mo-
tivată de evenimentele ce s'au petrecut
la Samoa, unde mari perdiri de omeni,
grave prejudicii pentru interesele ger-
mane la Samoa în primejdia unui con-
flict cu un guvern amic, fură pro-
vocate de o rechesiție neautorizată și
fără ca să fi fost vr'unu motiv urgent
de a face să intervină forța armată.

Conferințe militare rusești.

Scirile primite din Varșovia anunță,
că șeful statului-major, colonel Naglovski,
a convocat pe toți condamnații
arondismentelor militare din guvernă-
mentul Poloniei, și că deliberările ținu
de trei zile.

Căsătoria prințului bulgar Ferdinand.

Se declară inexactă școirea că căl-
toria principesei Clementina în Austria
ar avé ore-care legătură cu negocieri
menite să pregătescă logodna principelui
Ferdinand al Bulgariei cu o principesă
din familia Orleans. E cestiune totu de
căsătoria, dîr se crede că e vorba de o
principesă care aparține unei alte fa-
milii.

Conflictul turco-italian.

Vice-consulul Italian din Preveza
a semnalat la Roma, că guvernatorul
general turcesc al Ianinei, mergendu
la Preveza în inspecție, vice-consulul
i făcu o vizită, și că guvernatorul nu
numai că'l primu cu răcelă, dîr nici nu i
fnapoiă visita. D-lu Crispi adresă în
astă privință vii reprezentării Porții, fă-
cendu să se observe, că aceleași inci-
dente întâmplându-se de curându la Ben-
gazi și la Alep, autoritățile turcesci par'
că n'au de loc respectu cătră consuli
italieni, și că acesta ar sili pe Italia să
trimetă corăbii de război la Preveza,
după cum a făcut-o de curându la Ben-
gazi. D. Crispi adaugă totuși, că va aș-
tepta răspunsul Porții înainte de a exe-
cuta amenințarea. După noul ceremonial
consular edictat de Porța în
1880, guvernatorii potu său să inapoeze
visita consulilor său numai să le tri-
metă carta lor printr'un dragoman
dîr acest ceremonial hotărît de Porța
n'avu nicodată asentimentul puterilor.

Mișcări nihiliste

Poliția face numeroase cercetări pen-
tru a descoperi tipografia, care a publi-
cat cărțile socialiste și nihiliste ce s'au
expediat în Rusia. Un polonesu au-
stria, numit Tadde Dvornicki, a fost
arestat de poliția rusescă, la graniță,
sub inculpare de uneltiri nihiliste și expe-
diat sub escortă la Piotrkow.

Evenimentele din Serbia.

„Neue freie Presse” publică un
articol, în care enumără faptele ce se
pregătesc în Serbia, ca întorcerea reginei
Natalia și a mitropolitului Mihail. Ea
dîce că cabinetul din Viena trebuie să
urmărească evenimentele din Serbia și din
peninsula balcanică cu cea mai mare lu-
are aminte.

Turburări în Serbia,

„Videlo” din Belgrad anunță, că
deputatul progresist d. Filip Iovanovitch
a fost asasinat. Subprefectura
din Raitza a fost incendiată.

Boulangistii lucrează.

„Presse” dîce, că la întrunirea co-
mitetului național boulangist ținută
la Bruxella s'au luat rezoluțiuni însem-

nate. Toți membrii comitetului sunt hărăziți într-un mod energic să-și facă datoria până în capăt și să continue opera sa de regenerare politică și socială.

Procesul contra boulangiștilor.

După diarele boulangiste, d-lu Merlinu președintele comisiunii de anchetă; a semnat altele 40 mandate de perchișie. „Evenement“ pretinde a ști, că depunerea generalului Saussier în fața comisiunii de anchetă a destăinuit fapte grave, care vor constitui baza principală a acușăției.

SCIRILE ȚILEI.

Intorsul din Vață. D-lu Ștefan Albu, învățătorul din Reșița română, care a fost condamnat la trei luni închisoare pentru doi articuli din „Romänische Revue“, s'a reîntors acasă întreg și sănătos Joi în 6/18 Aprilie. Expri-mându-ne bucuria, îi dicem: Bună sosită!

Florile și Pascele în Timișoara. „Gaz. Pop.“ scrie: Comitetul doamnălor române din Timișoara, care au aranjat balul în acest an, în Sâmbăta Florilor au împărțit în școala română de fete din Fabrică la patru-spre-dece fete șermene dela școlă haine, ciorapi și ghețe, care s'au procurat din venitul balului. Ele au dat la ambele școli române câte o chartă și cărți de școlă. Președinta d-na Ana Ardeleanu s'a prezentat în persoană la școlă și în conțelegere cu învățătoarea d-șora Emilia Arsenieviciu și cu doamnele din comitet, fiind de față și domni din comitetul parochial, s'a efectuat împărțirea hainelor la fetele șerace ca să aibă și ele bucuria la Pasce și rivnă la școlă. Totu atunci s'a împărțit și la școala română de băieți din Fabrică la cinci-spre-dece școlari șeraci îmbrăcăminte, ca și în toți anii precedenți, din fundațiunea Ecaterinei Lepaici în presința comitetului parochial.

„Violență Romänescă.“ Sub acestu titlu cetim în „Kolozsvar“ dela 20 Aprilie următoarele: „După o informațiune sosită aici din isvoru autentic, mare număr de omeni înarmați ai prințului Ghica, dându la 15 l. c. navală asupra pușinilor păzitori ai pădurii numite „Solyomtar“, care pe temelul pactului încheiat cu România aparține comitatului Ciuc, și alungându-i pe aceștia, au început să care lemnele. Conte Andreiu Bethlen, fișpan și comis. reg., înștiințat fiind despre acestu atentat, făcu arătare la guvern cerându, ca să se ia dispozițiune pentru susținerea statului quo și ca pe calea ministerului de esterne să dea satisfacțiune pentru vătămarea dreptului de proprietate.“

Revolta din Chereșul mare. In Mercuria trecută s'a început și Joi s'a finit pertractarea finală la tribunalul de acolo. Sentința a recunoscut nevinovăția poporului, respective necesitatea d'a se apăra în contra pășirii necalificabile a jandarmilor, și d'aceea n'a pedepsit pe cei ce au tras clopotile în dungă și au alarmat poporul cu toba; asemenea a liberat tribunalul de pedepsă pe judele comună Diminescu, carele de altcum a fost chinuit de jandarmi și bătut la talpe; pe notarul comună și pe unu jurat, care au internat pe jandarmi, i-au desarmat și băgat în fere. Davidu Geția, carele a împușcat pe unu jandarm, și Davidu Bențiu, carele i-a bătut, au fost condamnați la câte 5 ani robie grea, éră Trifu Brestianu la 6 luni de robie, pentru vătămarea grea. Cei trei condamnați au înșinat recursu, asemenea și procurorul reg. S. Fercu. — Dér cu jandarmii care au comis sălbătăci și au provocat acele scene, cum rămâne?

Ciangăi în Deva. Se scrie, că în țilele acestea vor sosi la Deva pentru a

se coloniza acolo 60 familii de Ciangăi. Se dice, că Ciangăii ar fi sosit și mai de grabă, dér n'au putut din cauza zăpeții celei mari. Dér cât e hăul Hunedora nu se va maghiarisa, ci romänescă va rămâne.

Turburări pentru comasare. In comuna Cisnădióra de lângă Sibiu s'a ținut țilele acestea pertractare în cauza comasării. Cu ocaziunea acésta, — scrie „K-r“ — câțiva proprietari mai mici, care au fost în contra pertractării, s'au purtat într-unu mod atât de provocător și amenințator față cu judele, care conducea pertractarea, încât a trebuit să se cêră intervenirea gendarmilor și pertractarea s'a amânât pentru vre-o două țile, când apoi s'a terminat în deplină liniște.

Versat. In timpul din urmă a început éráși să bântue epidemia versatului în mai multe localități din comitatul Cojocnei. Astfel s'au ivit mai multe casuri de versat în Huedin, Zam și Dêmbul de Câmpia.

Focuri în comitatul Cojocnei. In țilele acestea s'au ivit în comitatul Cojocnei următoarele incendiuri: în Feneșul sășesc a fost aprinsă o căpiță de fenu; în Calota-Sâncraiu éráși o căpiță de fenu; în Hidalmaș a ars asemenea o cantitate de nutreți. — In anul trecut s'au ivit în 97 comune ale acestui comitat 157 focuri, dintre care 96 au provenit din aprinderi intenționate, 32 din neatențiune, 1 din trăsnetu, 28 din cauze necunoscute. Paguba totală a fost de 67,909 fl. 47 cr., dintre care numai 20,530 fl 50 cr., au fost asigurate.

Conferință literară. D-lu Ionu Bumbacku, profesor în Cernăuți, a ținut în Dumineca Florilor o prelegere publică în localul „Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina“, vorbind despre: Datinile naționale și însemnătatea lor morală culturală. Cu acésta prelegere s'a încheiat ciclul conferințelor.

Notari sinucidi. După cum se vede, mania sinuciderii a început să bântue acum nu numai în orașele Ungariei, ci și în provincie. Astfel din timpul mai nou se înregistrează deodată sinuciderea a doi notari, unul este notarul Lazar Laszlo din Dalnocu, care s'a sinucis bëndu acidu carbolicu, ér alt doilea este notarul Papp Laszlo, care asemenea s'a sinucis prin înveninare.

Aurul în România. Biletele „Băncii Naționale“ au început să se rărescă, scrie „România“. Vineri și Sâmbăta nu circulau în pița Bucureștilor și prin prăvălii decât monede de aur. Lefile tuturor funcționarilor au fost de asemenea plătite numai în bucăți de aur de 20 lei.

Cor nou de plugari s'a înființat în Moșnița (lângă Timișoara) în anul curentu, instruați fiind tinerii prin Martinu Stancu plugaru din Ohabaforgaci. In a treia Duminecă a postului, adecă deja după o lună învățatură, a cântat corul prima-dată în biserică liturgia sub dirința membrului din coru Vichenție Creșmariu. Stancu fu remunerat și susținut cu tôte numai de câtră coriști mai multe săptămâni și prin ostenela sa a pricinuit mare bucurie și multă mângâiere sufletescă credincioșilor. Inițiatorii înființării corului au fost, la îndemnul d-lui preot localu Dimitrie Adamu, președ. corului, plugarii V. Creșmariu (Tica) senior, Ioan Găita și Iosif Ciosa. Veteranul nostru învățatoru Vicențiu Cernățiu a fost matca puilor, care se afla totu mereu între „învățăcii“ sei de odinioară și priveghia asupra lor, disciplinându-i și animându-i. Numêrul totalu al membrilor corului

până acum este 34, toți plugari din locu. Să trăiescă și să înflorească prin dragoste și bună înțelegere frățescă noulu coru de plugari!

Sedință publică. „Societatea de lectură“ pedagogico-teologică din Arad invită la sedința publică ce se va ține în Dumineca Tomii la 16 (28) Aprilie a. c. Inceputul la 7 ore séra. Arad, 29 Martie 1889. Comitetul arangiatoru. Oferte benevole în favorul bibliotecii Societății se primesc cu mulțămite și se voru chita prin diare. Programul: 1. „Să se umple gurile noastre“ de I. Vorobchievici, executat de corul vocalu sub conducerea d-lui prof. N. Chicin. 2. „Cuvântu de deschidere“ rostit de vicepreședintele Iuliu Iorgoviciu, teologu c. III. 3. „Saltu ardelenescu“ de I. Mureșianu, executat de corul instrumentalu sub cond. d-lui prof. N. Chicin. 4. „Unu devotamentu familiei Hurmuzachi“ poezie de A. Mureșianu, — decl. de Al. Popoviciu teologu c. II. 5. „Serenadă“ de K. Karasz, — coru vocalu. 6. „Despre capitală“ disertațiune de Virgil Ursu Negru, teologu c. III. 7. „Ce te legeni codrule“ de I. Vorobchievici, — coru vocalu. 8. „Echou seminarialu“ de N. Chicin, — coru instrumentalu. 9. „Hodja Murad Pașă“ poezie de V. Alexandri, — decl. de Aur. Givulescu, teol. c. I. 10. „Doină“ de Gr. Ventura, — coru vocalu. 11. „Fulgeru și trăsnetu“ de I. Ivanovic, — coru instrumentalu. 12. „Lume lume“ de I. Mureșianu, — coru vocalu. 13. „Souvenir, Atacul Griviței“ de I. Vollmar, — coru instrumentalu.

Legea pentru vânzarea bunurilor Statului la săteni. Proiectul de lege, votat de Camera română, s'a votat și de Senatu fără a introduce nici o modificare. „Monitorul Oficialu“ de Vinerea trecută promulgă acésta lege, căreia îi va urma o repede aplicare.

Mai mulți oficeri bulgari au sosit în București, ca să petrêcă sêrbătorile Pasciloru acolo.

Episcopul Hyacinth Ronay din Pojună a încetat din viață.

„Ungaria n'a fost, ci va fi.“

Sub acestu titlu, precum am spus a scos de sub tiparu „patriotulu“ Grof Marton, dela Pesta pare-ni-se o carte, despre care ni se scrie, că s'a trimis pe la toți preoții români din părțile Clușului pe lângă o comitivă de următorul cuprinsu:

Măria ta și venerabile domnule!

Mă veți ierta decât fără a fi comandat și ca unul ce sunt cu totul necunoscutu, m'am permis a vă trimite cu posta de astăzi opul „Ungaria n'a fost, ci va fi.“

Subscrișul sunt unu șermanu diurnist cu familiă, din modesta mea lăfă nu sunt în stare a mi susține familia, constatătoare din 4 membri; situațiunea mea onorabilă însă și purtarea mea nu se unesce cu amblarea la cerșitu, din cauza acésta am fostu necesitat a întreprinde reslățirea acestui op, căci dela or cine a cere numai pur și simplu ajutoru nu pot.

Cu acea umilită rugare vă trimittu opul de față, ca să vă îndurați a-lu primi din considerațiune de milostivire.

Mai departe mă rog cu umilită, ca să nu trimiteți opul îndêrêtu ca pe unul, ce nu l'ați primitu, căci prin acésta ar deveni nefolositoru, îndurați-vă mai bine a primi cartea pe lângă unu preț după placu, or-cât de bagatelă.

Recomandându-mă marimosei D-Vostre sprijiniri,

Sărutându-vă mâna rămân

cu supunere fiască

Gróf Marton,

VI. Gyárutca Nr. 85.

Cartea e o lucrare șovinistă kulturegyletistă. Vorbesce de Ungaria maghiarizată așa cum există în închipuirea bolnăvicioasă a șovinistilor și cum în realitate nu va fi nici odată. O asemenea carte nu e vrednică a fi atinsă de mâni romänesci, necum să figureze în biblioteca vr'unui Romänu. Decu îndêrêtu cu ea!

Ear „patriotulu“ să nu uite, că cel puținu atunci, când îi cerșese Romänului bani, să cuvine să aibă inimă neprihănită și curată de otrava șovinismului și de intențiunii dușmane. Așa pretinde morala creștinescă.

Congresul corpului didactic din România.

Desideratele votate în congresul corpului didactic, ținutu la Iași, în țilele de 3, 4 și 5 Aprilie curent sunt următoarele:

I. Asupra întrebării pusă în discuțiune: „Decu trebuie să fie séu nu deosebire între organizarea școlii normale pentru învățatori și învățătoare și a celei pentru institutori și institutore?“

ținându socotela de starea actuală a societății noastre, care ne impune încă pentru multu timp unu modu de pregătire deosebitu al învățătorilor și învățătoarelor, de pregătirea institutorilor și institutorelor;

avându în vedere că afară de predarea învățământului elementaru și obligatoru misiunea învățatorului și învățătoarei este cu totul alta la sate de a institutorilor și institutorelor la orașe:

congresul corpului didactic din România e de părere, ca să se organizeze două feluri de școle normale primare: unele pentru pregătirea învățătorilor și învățătoarelor și altele pentru pregătirea institutorilor și institutorelor.

II. Congresul corpului didactic e de părere că:

1) pentru cei care voiesc a intra în școlile normale de învățatori și învățătoare să se cêră pe lângă calitatea lor de fii de săteni, ca să presinte unu atestat de terminarea cursului primaru și obligatoru;

2) pentru cei ce voiesc a intra în școlile normale de institutori și institutore să se cêră ca să presinte unu certificat de terminarea cursului de cel puținu 4 ani a unei școle secundare or-care.

III Congresul corpului didactic e de părere, că singurul mijlocu prin care se potu recruta bunii elevi în școlile normale de învățatori și învățătoare, institutori și institutore este concursul, după o programă de admisiune de mai nainte cunoscută și publicată.

IV Congresul corpului didactic exprimă dorința ca toți elevii școlilor normale primare de ambele sexe să fie interni.

V In privința anilor de studiu ai școlilor normale primare de ambele sexe, congresul didactic crede că:

1) Anii de studiu ai școlilor normale de învățatori și învățătoare să fie gine.

2) Anii de studiu ai școlilor normale de institutori și institutore să fie trei.

Congresul corpului didactic e de părere că recrutarea membrilor corpului didactic ai școlilor normale de învățatori și învățătoare, și institutori și institutore, să se facă în aceleași condițiuni ca și la celelalte școle secundare.

VII. Avënd în vedere călcările de lege atingetore drepturilor membrilor corpului didactic practicate pe o scară întinsă de fostul ministru al instrucțiunei (T. L. Maiorescu), congresul, considerându că „consiliul de administrațiune al societății corpului didactic din București“ a lucrat pentru a asigura și apăra stabilitatea membrilor învățământului, autorisă pe disul consi-

liu să apere și de aci înainte contra orî
cărei lovirî drepturile înscrise în lege
ale tuturor învățătorilor, institutorilor
și profesorilor din țără.

Correspondența „Gaz. Trans.”

Abafăia, 15/4 1889.

Domnule Redactor! În Nr. 58 al
„Gazetei Transilvaniei” de d-to 24/3
1889 st. n. se dice după foile unguresci,
că în comuna Abafăia (Apafăia) ar fi
trecut 6 Maghiari la religiunea gr. cat.
Ca preot gr. cat. administrator al
acestei comune, vin prin acesta a de-
chiara, că scirea adusă de preotul ev.
ref. în diarul „Kolozsvár” Nr. 67—1889
e neadeverată. Adevărul este, că în sâp-
tămăniile trecute servitorea preotului ev.
reformat din locu a trecut la religia
gr. cat. prin căsătorie; și dela gr. cat.
la ev. ref. éráși o servitóre. Cerceteze
și se va convinge, că astfel de căsătorii
mestecate s'au întemplat între gr. cat.,
ev. ref. și rom. cat. și decă partea ca-
tolică a urmat religiunii părții catolice
după toate formalitățile legale și raritate
și vice-versa, înțelegi parte femeiască
dără nu familii maghiare, cum agită nu-
mitul preot ev. ref., care decă îl dore
poftescă a opri astfel de căsătorii și
convertiri. Comuna Abafăia deși trece
de comună maghiară, cu toate acestea
numărul credincioșilor gr. cat. urcă
cifra la 105½ familii, cu 400 suflete, pe
când confesiunea ev. ref. încât sciu eu
numără 65 familii ev. ref., rom. cat. totu
așa, cam 65 familii, fără câțiva neorustici
și aceștia din mestecați, și cari ne-
avându preot localu cu concesiune le-am
împlinit și implinesc și ađi toate func-
țiunile sacre. Cu toate acestea confesiu-
nile au trăit și trăesc în cea mai bună
armonie una cu alta. Atăta deocamdată.

I. Crișanu,

preot gr. cat., administrator și
capelan militar cl. II. în res.

Lugoșu, 3 Aprilie 1889.

În 30 Martie st. n. 1889 s'a ținut
Adunarea protopopescă a Clerului gr.
cat. din districtul Lugoșului, în care
s'au pertractat și decis următoarele
puncte:

1) S'a referat hârta Ven. Consis-
toriu episcopesc din 1888 Nr. 1635,
față de care Adunarea protopopescă de-
cide: a se face o reprezentațiune la
Oficiul de Vice-Comite al comitatului
Caraș-Severin, în care să se ceră in-
tervenirea organelor administrative:
ca în Dumineci și în sârbători pe tim-
pul celebrării Cultului divin să se
oprească birturile și târgurile, care înpe-
decă pe credincioși la ascultarea servi-
ciului Dumnezeu.

2) Se dă cetire Cerculariului epis-
copesc din 8 Novembre 1888 Nr. 2104
despre cauzele sărăciei poporului ro-
mân, unde se întrebă cari sunt cauzele
acelea? și cari ar fi mijlocele de
vindecare?

La acest punct Domnul paroch
al Costeului și protopop al Buzia-
șului On. d-nu Demetriu Grecu cetesce
elaboratul său, în care desvôltă cauzele
sărăciei poporului român și mij-
locele prin care s'ar spera vindecarea
acelora.

3) Președintele raportază despre starea
fondului școlastic protopopesc în-
fințat la anul 1881 prin contribuiri
benevole ale preoților districtuali, care
cu finea anului 1888 numără 259 fl.
68 cr. v. a.

Nefindu alte obiecte la ordinea di-
lei preoți împlinindu-și actul de mărti-
sire în biserica catedrală și parochială
s'au reintors în parochiile lor.

Din camerele române.

Senatul. Ședința dela 1 Aprilie.

Ministrul de externe depune proiectul
de lege privitor la mărcile de fabrică
franceze și cere urgența.

D-lu Aurelianu interpelază pe ministru
lă afacerilor străine în privința in-

terdicerei intrării vitelor noastre în por-
turile Italiei.

Ministrul răspunde, că va cere in-
formațiuni oficiale.

Ministrul de externe susține proiectul
de lege de mai sus, care punându-
se la vot se votează cu aproape unanimitate.

Se depune la biuru proiectul de
lege contra cumulului și se decide a se
discuta Lun.

Camera. Ședința dela 1 Aprilie.

D-lu P. P. Carp avându cuvântul
pentru a face o comunicare, arată că
amicii săi s'au constituit în partid,
avându numele de constituțional alegându
și un comitet pentru cameră, prin ur-
mare când va fi să se alégă cineva din
acel grup într'o comisiune, să se adre-
seze comitetului acelu grup.

În ședința dela 4 Aprilie s'a desbătut
proiectul de lege privitor la creditul
de 15 milioane lei pentru fortificații.
Amărunte am dat în Nru 80 al
„Gazetei”.

Literatură.

Flori de primăveră. Versuri. 1874—
1880. Ediția a doua. Bucuresci, 1889.
— Sub titlul acesta a eșit de sub ti-
pară ediția a 2-a din colecțiunea de poe-
zii a d-lui Ioan Nenișescu, care este deja
cunoscută Românilor. Mai multe din
versurile d-lui Nenișescu scim, că au
fost puse pe muzică de diverși compo-
sitori, cele mai multe însă de „harnicul
și îndestratul” Iacobu I. Mureșianu, după
cum îl numesce autorul în prefața
opului său. La retipărirea acestei bro-
șuri d-lu Nenișescu a lăsat afară unele
bucăți din publicația primă, dăr în
schimb a adaus și poeziile sale din 1880
împreună cu alte poezii de mai înainte,
cari nu erau cuprinse în ediția primă și
cari în broșura de față toate sunt așe-
date după data nasterii lor. Multă ri-
dică valorea acestei edițiuni și împreru-
rarea, că autorul a introdus și poeziile
patriotice și rășboinice, ce le-a scris pe
câmpiile Bulgariei, în împrerurile Gri-
viței și pe patul său de rânit. Cu to-
tul cuprinde opul din vorbă ca la 120
de bucăți, formatu 8° de 124 pag.

Cereale și recolte în România.

„Curierul Financiar” scrie: „Tim-
pul s'a restabilit în bine și toți cultiva-
torii se ocupă în acest moment cu arături
de primă-veră, deja întârziate din
causa timpului urit ce am avut. Ju-
decându după activitatea ce se desfășură,
totul ne face să credem, că cultivatorii
se vor despăgubi de timpul perdut și
că munca de primă-veră va fi dusă
cu mult succes. Eftinătatea prețurilor
însă face ca exportățiunile să și păs-
treze un caracter destul de animat
pentru a nu avé a ne plânge deocam-
dată.

Brăila-Galați cotéză:

Grâu 59 libre fr. 11.75; 58½ libre
fr. 10.75; 57½ libre fr. 10.15; 56¾ lib-
re fr. 9.70 hectolitri. Porumb vechiu
59½ libre fr. 7.40; Porumb nou re-
colta 1888, 60 libre fr. 7.10 hectolitru;
58½ libre fr. 6.70—6.90; 57 libre fr. 6.50.
Săcara 55½ libre fr. 7; 54½ libre
fr. 6.25.

S'au făcut în cursul săptămănei și
vândări de porumb roșu nou a livrer
20 Aprilie până la 20 Mai cu fr. 8 a
8.25 greutate maximă 62 libre, minimă
60 libre, cu îndatorirea pentru părți de
a și bonifica reciprocă cele 15 centime
de fiecare libră ce va resulta în plus
său în minus.

Navlul cotéză directu Anglia și
continentu 3.6. Sulina ordin. 2.10½;
Directu Anglia 2.7½; Mediterana 2.10.
La Marsilia tendința e grea; se constată
chiar o ușură scădere în grăuri tendre.
În Anglita slăbiciunea a domnit în
primele zile ale săptămănei; cătră fine
însă tendința s'a întărit. În Germania
asemenea pe când însă în Austro-Ungaria
prețurile n'au variat de felu. În Rusia
de sud se prevăd mari exportățiuni
pe dată ce drumurile se vor îndrepta
și vor permite transportul cerealelor
în porturi. America închide cu cursuri
slabe și în scădere cu 2 cent.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”

(Serviciul biuruului de coresp. din Pesta)

Parisu, 23 Aprilie. Foile bou-
langiste susțin, că Boulanger nu
e espulsat din Belgia, ci în
curându se întorce la Bruxela.

Bucuresci, 23 Aprilie. Afară

de ministrul de justiția Gherassi,
vrea să demisioneze și ministrul
de rășboiu generalu Manu.

Corul de bărbați și dame
sositu din Brașovu a dat după
amădu un concert festiv, care
a avut succesu splendidu. Pă-
rechia regală a fostu de față și a
aplaudat fiecare piesă, esprimân-
du-se mulțamitoru față cu toți co-
riștii pentru executarea forțe is-
bită. Regina vorbi în vesti-
bulu pre grațiosu cu damele co-
rului și le exprimă deplina satis-
facțiune.

Viena, 23 Aprilie. Greva visi-
tiilor dela tramvaiu a degenerat
în escese regretabile, în care și în
personalu au aruncat cu petri.
A intervenit poliția și armata.
Sunt numeroși răniți. S'au făcutu
numeroșe areștări.

Viena, 24 Aprilie. Excesele
greviștilor s'au repetit în cur-
sul seriei de erii fiindu întărite
massele greviste. La 7½ ore în-
cepă în Favoritengasse a se gră-
mădi lucrătorii. În curând mulți-
mea, care număra mii de omeni,
începă să bombardeze ca petri
miliția care eșise în mare număr
să potolască escesele. Unu comisaru
de poliția a fostu strimtorat de
mulțime și bombardat din ne-
mijlocită apropiere cu petri. Tră-
surile au trebuit să se întorcă
îndărăt. În cele din urmă na-
văli cavaleria lovindu cu sabiile
în mulțime și pentru momentu
se făcu liniște. După aceea din
cauze necunoscute se'ndreptă mul-
țimea cătră edificiulu „Rother
Hof”, îi sparse în scurtu timp
ferestrele și apoi bombardă éráși
miliția. La 9½ ore unu bata-
lionu de infanteria în pasu de
atacu cu baioneta înainte curăți
stradele și în curându mulțimea
fă alungată în stradele laterale.
S'au făcutu numeroșe răni și
areștări. Unu cavaleristu a că-
dut de pe calu și, lucru de mi-
ratu, n'a mai putut fi aflatu.
Totu așa de furtunosu a decursu
mişcarea în Hernals, și aci a tre-
buitu cavaleria să lovască cu sa-
bia în mulțime. Mai multe pră-
valii au fostu devastate. S'au fă-
cutu peste 100 de areștări. La
10½ ore s'a restabilitu liniștea.

Berlinu, 24 Aprilie. Turbură-
rile din Viena se urmărescu cu
celu mai mare interesu. Diarele
aduc raporturi lungi de colone
întregi.

Nu e hotărît, decă împăratulu
va călători pe la finele lui Iulie la
Londra.

Beigradu, 24 Aprilie. Câțiva
membri ai camerei de comerț
din Brașovu au sositu aci, pentru
ca să se informeze asupra condi-
țiunilor, sub care s'ar puté im-
porta în Serbia diteriți articoli
de industria ardelenă. În acelașu
scopu își vor continua călătoria
la Sofia și la Constantinopolu.

DIVERSE.

Unu premiu. Unu francesu cu nu-
mele Osiris a datu comitetulu presei la
esposițiunea universală o sumă de 100000
destinată să rășplătescă, cu ocaziunea
centenarului lui 1879, anului revoluțiunii,
— opera de artă, de industrie și de uti-
litate publică pe care comitetulu o va
alege din toate cele ce voru fi la espo-
siție. Conformu dorinței donatorulu și
după o înțelegere prealabilă cu membrii
comitetulu, se vor împărți astfel cei
o sută de mii de franci: 50,000 se vor
da esposantulu titularu al operei recom-
pensate; ceilalți 50,000 franci colabora-
torilor meseriași, cari voru fi contribuți

la pregătirea, precum și la executarea
disei opere. Acești din urmă 50,000 de
franci se voru da în părți deopotrivă fie
căruia dintre colaboratori.

Imigrările în America în anul 1888.

După o statistică oficială din New-York,
la portulu de acolo au debarcat în de-
cursulu anului 1888 cu totul 419,718
de emigranți din țeri străine, dintre a-
ceștia abia 48,896 au avut ceva stare
materială mai bunică. După naționali-
tate numărul totalu al emigranților
se împarte astfel: Germani 86,380;
Englesi 57,275; Irlandezi 46,188; Wale-
sieni 1,422; Scoțian 16,900; Elvețian 7,920;
Sved 38,888; Norvegi 14,504;
Olandezi 5,264; Danezi 8,369; Ruși
32,329; Poloni 4,015; Italiani 44,327;
Ungari 13 mii 18; Austriaci 22,317.

Necrologu.

Văduva Maria Duvlea născ. Mețianu
în numele său ca mamă, a văduvei Bu-
cura Andreiu Danu ca soră, Ioan Me-
țianu episcopu gr. or. în Aradu ca
unchiu, Ioan Danu învățator, Ioan
Turcu protonotar al comitatulu Fă-
gărașului și copii acestuia Iancu, Pom-
piliu, Maria, Liviu și Elena ca nepoți,
Traian Mețianu protopresbiteru cu soția
sa Eufrosina, Dr. Iancu Mețianu și soția
sa Elena, Maria Mețianu căsăt. Găroiu
cu soțulu său Nicolae Găroiu avocat, și
Eugen Mețianu Dr. în drepturi ca veri,
cu inima frântă de durere aduc la trista
cunoscință, cumcă iubitulu lor fiu, frate,
nepotu, unchiu și respective veru Ilariu
Duvlea avocat, ađi la 6 ore dimineața,
după unu morbu greu și îndelungat în
alți 51 ani alți etății, a încetat din viață
dându-și nobilulu său sufletu în mâni
Creatorulu. Rămășițele pămăntesci ale
multu regretatulu defunctu se voru în-
mormenta Joi în 18 Aprilie st. n. după
prânđu la 3 ore după ritulu gr. or. în
cripta bisericii gr. or. din locu.

Făgărașu, în 16 Aprilie 1889.

Fiă-i țărina ușură și memoria bine-
cuvântată!

(Unu asemenea necrologu am pri-
mitu și din partea Direcțiunei cassei de
economii „Furnica” din Făgărașu.)

Cursulu pieței Brașovu

din 24 Aprilie st. n. 1889.

Bancnote romănesci	Cump.	Vënd.	9.44	9.46
Argintu românesc	-	"	9.40	9.43
Napoleon-d'or	-	"	9.49	9.52
Lire turcesc	-	"	10.72	10.77
Imperial	-	"	9.72	9.77
Galbin	-	"	5.60	5.63
Scris. fonc. „Albina” 6%	-	"	101.—	—
" " " 5%	-	"	98.50	99.—
Ruble rusesc	-	"	126.—	127.—
Discountu	-	"	6½—8%	pe anu.

Cursulu la bursa de Viena

din 23 Aprilie st. n. 1889.

Renta de aur 4%	-	-	-	103.30
Renta de hârta 5%	-	-	-	96.70
Imprumutul căilor ferate ungare	-	-	-	144.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	-	-	-	99.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	-	-	-	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	-	-	-	114.50
Bonuri rurale ungare	-	-	-	105.—
Bonuri cu clasa de sortare	-	-	-	105.—
Bonuri rurale Banat-Timișu	-	-	-	105.—
Bonuri cu cl. de sortare	-	-	-	105.—
Bonuri rurale transilvane	-	-	-	105.—
Bonuri croato-slavone	-	-	-	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinu unguresc	-	-	-	99.80
Imprumutul cu premiulu unguresc	-	-	-	145.25
Losurile pentru regularea Tisei și Se- ghedinului	-	-	-	131.75
Renta de hârta austriacă	-	-	-	85.20
Renta de argint austriacă	-	-	-	85.85
Renta de aur austriacă	-	-	-	111.10
Losuri din 1860	-	-	-	144.23
Acțiunile băncii austro-ungare	-	-	-	906.—
Acțiunile băncii de credit ungar.	-	-	-	306.50
Acțiunile băncii de credit austr.	-	-	-	299.—
Galbeni împărătesc	-	-	-	5.65
Napoleon-d'or	-	-	-	9.49½
Mărci 100 imp. germane	-	-	-	58.60
Londra 10 Livressterlinge	-	-	-	119.85

Attenzione.

Autorità, Necozianti, — qualunque riceve subito e
gratuitamente: Prospetti ecc. delle macchine da
scrivere e da copiare, le piu nuove, piu solide ed
a miglior mercato.
Fabbrica di macchine da scrivere e da
copiare. Otto Steiner, Berlino SW. Friedrichstrasse 244.

Editoru și Redactoru responsabilu:
Dr. Aurel Mureșianu.

